

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Izhaja vsako soboto

zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Insetati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravištvu naj se blagovljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Kdaj bo konec anarhije na Jesenicah?

Nad pol leta že počiva na Jesenicah, v eni največjih in najbolj važnih občin na Kranjskem, vse občinsko delovanje. Če hočeš zidati hišo, ne moreš, ker ni nikogar, da bi ti dal stavbeno dovoljenje, če si bil tako srečen, da si dobil stavbinsko dovoljenje, predno je prenehalo županstvo, ne smeš iti stanovat v hišo, ker ne moreš dobiti dovoljenja za prebivanje, če se pa kljub temu preseliš v svojo nanovo zgrajeno hišo ali dobiš najemnika, moraš plačati ogromne hišne davke, ker nikjer ne dobiš dokumentov, ki so potrebni za prošnjo za davčne olajšave. Na Savi pišejo okuženo vodo, bolezen se vrta za boleznijo, toda vodovod, za katerega je denar pripravljen, se ne more graditi, ker ni občinskega odbora, da bi sklepal o prispevku. V stari zamazani hiši, ki naj predstavlja moderno šolo, se gnete v luknjah na stotine otrok, po 70 do 80 v eni mali sobi, nekateri sede ali kleče na tleh, kjer drugod ni prostora, za nove slovenske šole na Savi je denar tu, toda ni občinskega odbora, ki bi skrbel za to, da se ubogim otročičem v najbolj industrijskem kraju na Kranjskem, kjer je glavno križišče železnic, olajša in osigura nevarno pot v daljno šolo čez železnično progo in skozi temne predore. Ubogi učitelji se mučijo se z bolj uamiljenja vredno slovensko deco. Na najlepšem prostoru pa stoji najmodernejše opremljeno ponosno poslopje «nemške šole», ki vabi slovensko jeseniško rajo, da se v njem vzgoji za poturico, za največjega sovražnika svoje slovenske domovine.

Vse to se godi v 20. stoletju v civilizirani državi. Merodajni faktorji se ne ganejo, dovolj jim je, da uslužni občinski tajnik sprejema vojaške oglase in

nabija uradne razglase — to je: vodi posle prenešenega delokroga.

In zakaj to? Par kričačev v tovarniški kazini na Savi si je vteplo v glavo, da mora en odstotek prebivalstva imeti vse pravice, 99 odstotkov pa samo kimati, kar ukaže ta odstotek. Nemški «Volksrat» je vzel te kričače v svoje okrilje in skrbni vladni svetnik Haas opravlja posel izvrševalca nemškega «Volksrata». Slovenci vseh političnih strank žele miru in rednega delovanja v občini, zedinili so se na moze, katerim naj se poveri vodstvo občine, toda — Pongratz je brzjaval deželni vladi, da s tem ni zadovoljen, torej naj bo še naprej anarhija!

Avstrija hoče menda v Macedoniji napraviti red, pokazati med Turki, Bolgari, Srbi in Arbanov, kako zna upravljati dežele in narode, doma pa ne more spraviti v red še ene občine, če ji tega ne dovoli par hajlovcev. Sapianti sat!

Volilna reforma na Kranjskem — zagotovljena.

Ustavni odsek kranjskega deželnega zbora je imel v soboto dopoldne in popoldne sejo. Po dolgih debatah, v katerih so posamezne stranke po svojih najboljših močeh branile svoje stališče, je sklenil naslednje:

Splošno ostanejo sedanje kurije. Priklopi se jim četrta kurija z 11 mandati.

§ 5. volilnega reda se spremeni tako, da dobi Ljubljana v obstoječi mestni skupini namesto dveh mandatov štiri. Za te štiri mandate je Ljubljano razdeliti v dva, po davčni obveznosti in po številu prebivalstva kolikor mogoče enako razdeljena volilna okraja, katerih vsak voli po dva poslanca.

Prepuščeno je narodno-napredni stranki, da stavi predlog glede te porazdelitve in ga naznani referentu. Sorazmerno s to spremembo je spremeniti tudi deželni red.

§ 7 a) volilnega reda se spremeni tako, da od enajst mandatov splošne skupine dobi enega mestna občina ljubljanska, drugih deset pa je porazdeliti na ostalo deželo teritorialno in je prepuščeno «Slovenski Ljudski Stranki» staviti svoje predloge glede te porazdelitve.

Za kompletorično volitev dveh novih poslancev ljubljanskih v cenzus-kuriji bo veljala še cela Ljubljana kot en sam volilni okraj.

V mestni skupini se nadalje spremeni to, da v bodoče mesto Kočevje voli samo svojega poslanca, trg Ribnica se pa priklopi volilnemu okraju ostalih dolenjskih mest in trgov (Novo mesto, Višnja-gora i. t. d.).

Razen tega so se soglasno sprejeli tudi še pogojni nemške stranke, in sicer:

da je izprememba novega volilnega in deželnega reda mogoča le ob navzočnosti najmanj 42 članov deželnega zbora, ki odločujejo le s tričetrtinsko večino.

Določbe poslovnika za deželni zbor in deželni odbor, ki se ne strinjajo s to novo postavo, se s tem ukinejo.

* * *

Ob zaključku seje se je najprej oglašil k besedi deželni predsednik baron Schwarz, povdarjajoč velikanski pomen dosežene sprave, in se zahvaljuje vsem, ki so sodelovali pri tem, da se je dosegel srečni uspeh, ki bo v blagor celih dežel.

Gospod deželni glavar Suklje se je pridružil besedam deželnega predsednika, povdarjajoč, da je danes zgodovinsko važni dan za deželo, ki tako nujno potrebuje stvarnega dela v deželnem zboru,

PODLISTEK.

Brodkovski odvetnik.

Slika iz sedanjega življenja moravskega.

Češki spisal Vaclav Beneš-Šumavský; poslovenil Avgust Petrič. Dalje.

V tej dobi je zažarela sreča Kubalovi rodbini s polnim sijajem, ker se mu je rodil sin. Z navdušenjem je pozdravljal svojega prvorojenca in s strastno hvaležnostjo je pozdravljal svojo trpečo soprogo. Še predno se je rodilo dete, je poklicala Hilda k sebi svojo prejšnjo pestunjo, Nemko, ki je bila doma nekje z Nižjevavstrijskega, do katere je gojila hvaležnost in zaupanje in ki jo je hotela imeti pri sebi v težki svoji uri.

Prva očetova skrb je bilo vprašanje, kdo bo biter otroku in kako ime naj dobi. Hilda je odločila na kratko, da ne more biti biter nihče drugi nego stric Kastelo. Iz tega je sklepala, da se mora dati detetu tudi njegovo krstno ime Volfgang. Doktorju se ni dopadalo prav nič to ime; Jaroslav ali Vladimir bi mu bilo ljubše. Vendar se ni upal ostrejšje upirati svoji bolni ženki in upošteval je njeno dokazovanje, da mora uprav sedaj vse storiti, da si pridobi stričevo naklonjenost, da jim ne odide njegovo premoženje. Hilda je omenjala končno možnost, da stric že sedaj pri kretu uredi zadevo glede njene dote.

Krst je bil hrupen in slovesen in na zdravje mladega Volfganga je izpraznil stari Volfgang z doktorjem nekoliko steklenic šampanjca. Pozno po noči so morali odvesti na posteljo razburjenega strica, ki je izgubil večkrat zaporedoma ravnotežje. Ko se je pa pripravil drugega dne k odhodu, je zaman pričakoval doktor z napetostjo, da se dotakne denarne strani. Stari Volfgang je molčal in se je delal, kakor bi ne slišal, ko mu je tožil doktor, kako težko dobiva denar od svojih klientov, in odšel zgodaj poslovivši se od Hilde.

V takih odnošajih se je vedno bolj čutilo v doktorjevi domačnosti, da se je omožila Hilda brez dote, in zlasti sedaj, ko je bilo zaradi deteta mnogo novih pretiranih izdatkov. Tudi Hilda pestunja se ni pripravljala k odhodu po rojstvu njenega sina, ampak ostala, množič tako število službenega osobja.

Doktor je prenašal potrpežljivo vse to, odlagal svoje nade, pomagal si, kakor je mogel, izposojeval si denar in le redkokdaj se je upal Hildi kaj odbiti. Pomirjevali so ga popolnoma krasni trenotki, ko je sedel s svojo soprogo, zibajočo okroglo detece na kolenu, v prijazni sobici in gledal na Hildo, slaveč jo navdušeno kakor baje najkрасnejšo madono.

Bili so trenutki neskaljene sreče.

Mali Volfiček je rasel in se redil, njegov biter pa mu je pošiljal včasih igrače in sladčice. Dalje pa ni segala njegova radodarnost.

Minulo je tako več nego leto. Ta čas je vladalo med soprogi takorekoč premirje glede prejšnjih različnih nazorov. Sinček je že začel govoriti in doktor mu je, zibaje ga na kolenih, pel popevke, s katerimi ga je razveseljevala njega pokojna mati pred davnimi leti.

Opazoval je že dalj časa, da govori Hilda z nekako doslednostjo z detetom edinole nemški. Smatral je za svojo dolžnost, da se z njo dogovori, v katerem jeziku se naj vzgoji njegov sin. Vendar ko je povedal kar najbolj obzirno svojo željo, da bi vzgojevali mladega Volfička najprej v češkem jeziku, da se nemščine priučijo zadostno pozneje, je zmajala njegova soproga z glavo.

«Mislim, da bi bilo dobro, ako se vzgoji nemški,» je spregovorila. «Svoje razloge imam za to.»

«Kake razloge?» je vprašal doktor.

«Njegova mati sem.»

«In jaz zopet njegov oče.»

«Stric pa je njegov biter in zasovražil bi ubogega revčka, ako bi se ne mogel z njim razumeti nemški.»

«Ne upam si, dragica, niti misliti, da bi bil tvoj stric tak barbar.»

«To ni barbarstvo,» je odgovorila razdraženo Hilda, «le moč njegovega prepričanja je.»

«A kdo ti je načeval zopet to?» se je zasmejal doktor, ki je slutil že dolgo, da bi ne bila Hilda

in izraža nado, da bo soglasje, ki se je danes pokazalo, ostalo tudi nadalje.

Dr. Šusteršič se je kot poročevalec zahvalil vladi in vsem strankam, povdarjaje, da je v skupni namen vsaka stranka nekaj žrtvovala in da bo predlog, ki ga bo stavil odsek v deželni zbor, delo in zaslug vseh strank.

Dr. Tavčar smatra za svojo prijetno dolžnost, zahvaljevati se predvsem v imenu svoje stranke načelniku odseka dr. Kreku, ki je s svojim mirnim nastopom in simpatičnim vodstvom razprav mnogo pripomogel do srečnega vpeha. Istotako se zahvaljuje referentu dr. Šusteršiču, povdarjajoč osobito njegovo lojalno delovanje, ki je privedlo do srečne izvršitve započete dela.

Ekscelencja baron Schwegel se, pridružuje v imenu svoje stranke, zahvali načelniku, referentu in vladi, izražujoč svoje veselje, da se je delo posrečilo.

Ko se je bil podpisal zapisnik o dovršeni stvari, so se vsi člani odseka razšli v zavesti, da je bil to res zgodovinski dan in da so dovršili delo, ki pomenja porod nove dobe za kranjsko vojvodino.

* * *

Ko deželni zbor to sklene, bo razdelitev strank v deželni zbor kranjskem dozdevno po sedanjem razmerju sledeča:

Deželni zbor bo štel z virilistom knezoškofom 50 članov. S. L. S. utegne imeti 26 izvoljenih poslancev, napredna stranka 12 poslancev in nemška stranka ohrani svojih 11. Z narodnega stališča je velik vpeh, ker se znatno pomnoži število slovenskih poslancev. Mesto Ljubljana bo imelo odslej zase pet poslancev. Ribnica, ki je dosedaj volila s Kočevjem, se loči in priklupi drugim dolenskim mestom, mesto Kočevje bo pa imelo samo zase enega poslanca. V splošni skupini bo imela Ljubljana en mandat, deset drugih pa se krajevno in po številu prebivalstva razmerno razdeli po deželi.

Gospodarski del. ≡

□□□□

Narodno gospodarstvo.

IV. Razdeljevanje dobrin.

A. Dohodek.

Vsaka produkcija stremi za tem, da si kaj prigospodari, to se pravi, da ima vrednost novih produktov večjo vrednost nego produkti, ki so se morali porabiti pri produkciji. Vrednost novih produktov, katere je dosegla kaka produkcijska delavnost v gotovi dobi, nam kaže kosmati donos gospodarske delavnosti; o čistem donosu govorimo, če od vrednosti novih produktov odštejemo vrednost produktov, ki so se porabili pri produkciji.

Čisti donos iz gospodarstva pa ne pripada vselej le eni gospodareči osebi, temveč se raz-

deli večkrat med več oseb n. pr. donos neke hiše pripada lastniku in hipotekarnemu upniku; ali pa dobiva ena gospodareča oseba več čistih donosov n. pr. iz zemljišča, poslopij, obrti i. t. d. Svoto čistih donosov, ki pripadajo eni gospodareči osebi v gotovi dobi, imenujemo dohodek. Dohodek je nekaj stalnega, iz stalnega vira izvirajočega. Zato sme ta dohodek gospodareč človek tudi porabiti, po tem tudi dohodke imenujemo svoto onih vrednosti, katere sme gospodareč človek porabiti, ne da bi pri tem trpel njegov imetek.

Med dohodek torej ne moremo prištevati slučajne prejemke, kakor so loterijski dobitki, dedščine i. t. d.

To razdelitev v stalne in slučajne prejemke ponavadi tudi upošteva država pri davkih, ki jih naklada na čiste dohodke gospodarstva.

Neposredno udeleženi pri gospodarskem procesu so podjetnik, delavec, kapitalist in lastnik zemljišča; njihovi dohodki zato tudi neposredno izvirajo iz te udeležbe. Toda tudi drugi, ki niso neposredno udeleženi pri gospodarskem procesu, kakor uradniki, zastopniki svobodnih poklicev, upokojenci i. t. d., imajo na podlagi posebnih dejstev in pravnih določb svoje dohodke, ki so v večji ali manjši odvisnosti od razvoja gospodarstva.

Njihovi dohodki se imenujejo izvedeni dohodki, dočim prve vrste dohodke nazivljemo prvotne.

Narodni dohodek ni indentičen s svoto vseh dohodkov, ki jih imajo posamezna gospodarstva. Od te svote se imajo namreč odšteti tisti dohodki, ki se pridobijo s trgovino med posameznimi gospodarstvi kakega naroda, prištetih se pa morajo dohodki, ki jih dobe gospodarstva iz inozemstva.

Dohodke moremo z različnega stališča razmotrivanja deliti v več vrst:

1. Javni in zasebni dohodki. K prvimi spadajo dohodki držav, dežel, občin in drugih vkupnih prisilnih gospodarstev, ostali dohodki so zasebni.

2. Prvotni in izvedeni dohodki, kakor smo jih omenili že zgoraj.

3. Fundirani in nefundirani dohodki, če dohodki slone na premoženju (n. pr. dohodki iz hiš, glavnic, obrti) ali pa so le odškodnina za dela brez premoženja. Od teh moramo ločiti:

4. Posestne in delovne dohodke. Fundirane dohodke more imeti, kdor ima premoženje, bodisi da mu že posest sama donaja dohodke, ali pa z uporabo premoženja dobiva dohodke, delovne dohodke pa daje delo z uporabo glavnice ali brez nje, dočim se posestni dohodki dobe le iz uporabe glavnice (zemljiška renta ali glavnična obrest).

5. Naturalni in denarni dohodki, če se dohodki prejemajo v denarju ali v naturalijah. Poslednje vrste dohodki so vedno redkeji, vendar jih še nahajamo po navadi v zvezi z denarnimi dohodki (prosto stanovanje pri nekaterih uradnikih, hrana in stanovanje pri poslih i. t. d.).

S temi dohodki v zvezi so:

6. Realni (dejanski) in nominalni (imenski) dohodki, če se dohodki prejemljejo v denarju, po vrednosti, ki jo označuje denar, ali pa dejanski vrednosti, ki jo imajo.

* Ker se dohodek večkrat sestavlja iz več čistih donosov, je v naše zakonike prišel izraz dohodki (pl.), čeprav duhu našega jezika bolj odgovarja izraz v ednini.

7. Kosmati in čisti dohodki, če se od dohodkov odtegne znesek, ki je potreben za dosedaj, vzdrževanje in zavarovanje dohodkov ali ne.

V narodnem gospodarstvu najvažnejša je pa razdelitev dohodkov med one činitelje produkcije, ki so pripomogli, da se je napravil kak produkt. Pri produkciji so sodelovali podjetnik, lastnik zemlje in glavnic ter delavec; njihovi dohodki se imenujejo podjetniški dohodek, zemljiška renta, glavnična obrest in delavna plača (mezda).

I. Podjetniški dohodek.

Podjetniški dohodek je plačilo za podjetnikovo sodelovanje pri produkciji. Podjetnik na trojen način sočeluje pri produkciji. On da svojo glavnicu in svoje delo podjetju, poleg tega pa prevzame še vso nevarnost za vpeh produkcije. Njegov dohodek tvori razliko med produkcijskimi stroški in ceno produkta, ta razlika more biti večja ali manjša; tudi je lahko cena produkta manjša nego svota produkcijskih stroškov. V takih slučajih govorimo o podjetniški izgubi. Dolgo časa tako razmerje seveda ne more obstajati.

Ker podjetnik sodeluje pri produkciji z glavnicu in svojim delom, moremo njegov dohodek, ki sicer tvori nerazdruženo celoto, radi ložjega preračuna razdeliti v tri sestavine: a) podjetniški glavnični dobiček, ki odgovarja višini obresti za enako glavnicu, b) podjetniško plačo, ki odgovarja plači za enako delo, c) podjetniški dobiček, v kolikor podjetniški dohodek prekaša glavnični dobiček (a) in podjetniško plačo (b). Taka razdelitev je v praksi zato večjega pomena, ker moremo z njo preračunati rentabilnost posameznih podjetij.

Dalje prih.

* * *

Tedenaki sojem v Kranju dne 11. maja 1908. Prignalo se je — konj, 95 glav domače goveje živine, — glav hrvaške goveje živine, 4 domačih telet, — hrvaških prašičev, 375 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, 1 domača ovca, — hrvaških ovac in — buš. — Pitani voli 100 kg K 80—, na polovico 100 kg K 76—, za pitanje 100 kg K 72—. — Pšenica K 10.80, proso K 7—, rž K 9.50, oves K 8—, ajda K 8.75, fižol ribničan K —, mandalon K —, koks — in krompir 2— za 50 kg.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki je imela v preteklih 4 mesecih tekočega leta skupnega denarnega prometa K 692.420.47 in njena bilanca za dan 30. aprila 1908 izkazuje: Aktiva. Blagajna K 24.415.03, posojila K 822.050.67, upravnih stroškov K 1.194.73, inventar K 1.512.02, naloženi denar K 205.490.96, prehodni zneski K 6.529.86, vrednostne listine K 4.200.—, obresti hranilnih vlog K 174.53, obresti tekočega računa K —.16, obresti vrednostnih listin K 200.—. — Pasiva. Hranilne vloge K 1.008.685.07, tekoči račun K 27.658.96, deleži K 5.898.—, obresti posojil K 8.716.21, zamudne obresti K 83.51, obresti naloženega denarja K 162.57, obresti deležev K 477.89, vstopnine K 24.—, rezervni zaklad K 14.061.75. — Upravno premoženje znaša K 1.065.767.96.

Ne zabite Ciril-Methodove družbe!

proti njemu tako nepopustljiva, ako bi ji ne prigovarjal tajno k temu kdo, skoro gotovo stric.

Mlada soproga je poskočila ogorčena in si prepovedala razburjena, da naj ne žali nje in strica.

Vnela se je mala domača bitka. Doktor je vstrajal pri tem, da naj se dete vzgoji v češkem jeziku, a Hilda mu je zagotavljala zopet, da ne bode govorila z njim drugače nego nemški.

Zaman ji je navajal vse svoje razloge, ona je vstrajala svojeglavno pri svojem in zavračala s smehom njegova razlaganja. Izbruhnila je konečno jeza v njem, počel je begati po sobi in ji osorno razlagal, da je on gospodar v hiši in da si ne pusti ukazovati od nje, kako bodi vzgojeno dete.

Hilda se je spustila v jok, pravila, da ravna z njo slabše nego z deklo in da ni navajena takega brezobzirnega ravnanja. Potem se je začela napravljati, rekoč, da odide tekoj k stricu. Doktor se je zasmejal jezno in ji nehal groziti.

Ko si je pa oblekla astrahanovo krilo, si pripela klobuk in vzela rokavice v roke, je začel neodolno vihati brke. Smeh mu je izginil z ustnic.

„Hilda,“ je vzkliknil, „ne bodi otročja, imej razum in uvažuj, kak škandal bi bil v mestu in kake posledice bi imel ta tvoj korak.“

„Zgodi se, kar hoče, naj zve ves svet, da sem nesrečna!“ je zastokala in prišla do duri.

Doktor jo je moral trdno prijeti za roko in jo

vesti k divanu, na katerega se je vrgla trpko plakaje.

Bilo je prvič, da ji je kljuboval mož tako dolgo. Domnevala je, da zasluži za svojo ljubezen večjo udanost, nego jo izkazuje doktor. Čutila je pri tem, da je ne ljubi več tako vroče, in to jo je vznemirjalo. Ni bila zmožna logično misliti o vzrokih njegovega ravnanja in domnevala je, da ji kljubuje, ker se je ohladila njegova ljubezen do nje. Vzbujala pa je sama ostre nastope z rastočo svojo razdraženostjo.

Po nekoliko dneh je pravila otroku, zibaje ga na kolenu:

„Vidiš, Volfiček, ti hudobni Slovani hočejo, da bi ne umel niti besedice nemški! A kaj bi rekel tvoj botrček? Ne, ne, ti moraš biti Nемец!“

„Prosim te, Hilda, ne jezi me s svojimi otročjimi muhami,“ jo je prekinil doktor mirno.

Ona pa ga je obsula z množico zbadljivk, razburila se in mu očitala ravnodušnost, brezobzirnost, robotost. Metala mu je žalitve v obraz, ki so mu gnale kri v glavo in končno bežala v svojo sobo, kamor se je zaprla, in nekaj dni ni spregovorila nobene besede s soprogom.

Deloma je igrala zvito zasnovano komedijo, upajoč, da se mož zopet uda njeni volji. Obnašala se je ekscentrično, po trenutkih melanholije se je udala zopet neizmerni veselosti. Objemala ga je in hotela s prilizovanjem doseči oblubo, da opusti svoj odpor. A če je prišlo med njima

zopet do burnega nastopa, je odšla v svojo sobo, se zaprla in spustivši zastore, se delala bolno.

A on, ki je mnogo trpel vsled njenih muh, jo je zopet kaznoval s tem, da je presedel cele večere v pisarni.

Koliko zakonov — mislil si je v trenutkih gnjeva — ki so se sklenili iz gole dobičkarije, postane pozneje srečna srčna vez dveh src, pri katerih se pojavi iz vzajemnega spoštovanja prijateljstvo in tudi ljubezen. A on ljubi Hildo tako goreče in ne najde pri njej niti najmanjšega razumevanja!

Prepiri so bili čim dalje pogostnejši, a vse v hiši je trpelo vsled njih, Mudra, pisarji v pisarni in služkinje v kuhinji.

Nekega dne pa se je rudi Volfgang prehladil in obolel nevarno. Osemdesetletni občinski zdravnik je bil tedaj že napol slep in se ni mogel dolgo časa ganiti iz postelje. Po Svozila ni hotel Kubala poslati, ker je čutil do njega nepremagljivo antipatijo, odkar je izvedel, da je govoril proti njemu v dijaškem zabavnem odboru in da se tudi sedaj izraža ostrbo o njegovem delovanju. Poslal je po zdravnika prav v grad v H. Doktor je prišel še istega dne na večer in spoznal, da trpi dete na nevarnem vnetju v grlu. Storil je vse, da bi ga ohranil. Vendar zdravniška veda ni pomagala tu nič več. Po dveh dneh je umrl ubogi Volfiček grozne smrti, vsled zadušenja v naročju svojega obupanega očeta. Njegova nežna nedolžna dušica je odletela v oni krasnejši svet, kjer ni

Dobavni razpis. C. kr. ravnateljstvo državne železnice v Beljaku naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da razpisuje dobavo 100 ton koks v kockah za kovače in 450 ton kovaškega oglja za čas od 1. januarja 1909 do 31. decembra 1909. Dobavni pogoji se dobe pri gori navedenem ravnateljstvu. Ponudbe je najkasneje do 15. junija 1908 do 12. ure opoldne vložiti pri ravnateljstvu državne železnice v Beljaku.

Dopisi.

Iz Tržiča. Cenjeni gospod urednik! Kakor Vam je gotovo znano, vršil se je pred nekaj tedni v našem trgu nekaj izlet, oziroma sestanek dičnih slovenskih katoliško-telovadnih društev «Orel-Čuk». Ob tej priliki smo imeli Tržičani čast, videti te junake v paradi. Junaško so korakali po trgu v naravnost velikanskem številu (okrog 20) in izza marsikaterega oglja so se čuli glasovi: «Čuki gredo!» «Slovenec» je seveda takoj drugi dan pohvalil one osebe, ki so izgovarjale te strašnive besede, namreč ime oznanjevalca smrti. Razložil je natanko, kako lepo se prilega tem katoliško-telovadnim društvom ime «Čuk», namreč zato, ker je čuk v pravljicah oznanjevalec smrti, katoliško-telovadna društva «Čuk» pa oznanjajo smrt liberalizmu in po «Slovenčevem» mnenju tudi Sokolstvu. Ne bomo se prepirali radi tega, temveč obelodaniti hočemo pesem, katero je zložil vrl jeseniški narodnjak in jo poslal nam Tržičanom v spomin na to slavnost. To pesem pa pošiljamo Vam, g. urednik, in Vas prosimo, da jo priobčite v Vašem cenjenem listu, pod tem dopisom.

Memento mori!

Napisal v spomin izleta «Čukov» v Tržič R—n—.

<p>Oj, kam hitite, korenjaki, obleženi ste kot vojaki. Kajne, Sokoli, to ste vi, za narod Vam srce gori.</p> <p>Ljubezen, bratstvo in zvestoba, to geslo vaše je do groba za domovino v skrajni sili, jaz vem, bi tudi kri prelili.</p> <p>Al' kaj vam je, vi mladci vrli, oči tak čudno v me ste vprli, saj vam iz srca govorim, tudi jaz sem Slave zvesti sin.</p> <p>Hudo ste oče se zmotili, ko ste Sokolom jih sodili; za rod slovenski — mar je njim, njih misel plove v daljni Rim.</p> <p>Ljubezni, bratstva pri njih ni, zavist pri njih se pač dobi, značajem takim pravimo mačka, ki spredaj liže, zadaj praska.</p> <p>Le molči, gnjusni liberalci, brezverski naš opazovalec, še eno tako zini ti, pa skusil naše boš pesti.</p> <p>Majprej smo zvesto Rimu vdani, potem domovja smo tlačani. Pred nami glas gre vsespovod, z Bogom za slovenski rod.</p> <p>No le počasi, vi fantiči, noči črne čudni ptiči, kaj ne veste, korenjaki, da ste papežev vojaki.</p> <p>Papež pa tako uči, da tak' men' se prav zdi: Če te kdo na lice udari, brž mu družega nastavi.</p>	<p>Z Bogom za slovenski rod, radi vpijete povsod, a to le suha fraza je, ki vi je ne razumete.</p> <p>Premodri papež tak' uči, da prav ponižni bod' te vsi. Da srečni bodete nekdanj, dospeli lažje v sveti raj.</p> <p>Povejte vendar, kaj sklenili, kaj majk! Slavi ste rešili? Kako ste kaj napredovali, ko v trgu dan's ste zborovali.</p> <p>V Tržiču smo danes bili in mnogo lepega sklenili. Soglasno sklenil je naš voj, liberalizmu kruti boj.</p> <p>Vi mladi, kaj pa govorite, o boju mi takoj melčite. Al' nauk nič več ne velja, ljubiti tud' sovražnika.</p> <p>No, pač seve, zapoved ta pristašem našim ne velja. Ali kogar v naših vrstah ni, naj ga Morana ugonobi.</p> <p>Ha, ha, tako lisice zvite, v krščanski plašč zverine skrite, milujem vas, oslički, res iz vas gradé napredku jez.</p> <p>Pod plaščem noči vaše je delo in nikdar ne bode uspeha imelo. V solnce svobode gremo naprej, in zmaga gotova je prejalislej.</p> <p>Zato napredek slovenski vsikdar veselo pozdravljamo s klicem «Na zdari!»</p> <p>Iz vaših nevednih ust pa le ori primeren pozdrav za vas: «Memento mori!»</p>
---	---

narodnostnih vprašanj. Tako je končalo dete dolgi, burni prepir med soprogoma, ima li biti vzgojeno češki ali nemški...

IX.

Tri leta so minula.

V Brodkovih so se pripravljali zopet k volitvam. Vendar to pot se je postavila zgodaj na bojišče tretja stranka, ki se je odločno potegovala za vlado v občini. Prvi svetovalec Albrecht je deloval vstrajno, da bi si pridobil privržencev v meščanstvu, in je dobil pri tem najboljšo oporo pri židovskih trgovcih. Židje so v poslednji dobi narastli po številu in ustanovili si tudi svojo zasebno šolo, v katero so pošiljali tudi mnogi kristjani svoje otroke „zavoljo nemščine“. V sejah občinskega odbora se je govorilo v obeh jezikih, ker so pravili židovski člani, da ne znajo zadostno češki, dasi niso imeli v svojih prodajalnicah drugih odjemalcev nego češko ljudstvo.

Novi občinski tajnik Franci je deloval nepretrgoma v Albrechtovem zmislu. Bil je majhen, nervozno gibajoč se človek z zopernim obrazom, imel desno ramo višjo in neprimerno dolge koščene roke; stopaje po ulici je skakljaj in se vedno ogledoval, kakor bi ga kdo preganjal. V uradu je bil priliznjen proti višjim in surov nasproti revežem.

S tem človekom, čegar minulost je bila zavita v čudno temo in o katerem si je šepetalo celo mestece, da je že nekdanj odesedel nekoliko

Radovljiške novice.

— Seja mestnega občinskega zastopa se je vršila dne 5. t. m. Izmed raznih dnevnih točk omenjamo sledeče: Odobre se soglasno računali za leto 1907, ki kažejo, da ima občina kljub raznim javnim napravam in kljub liberalnemu gospodarstvu prebitka nekaj nad 1500 K. — V občinsko zvezo se sprejme posestnika in krojaškega mojstra J. Pogačnika, a odkloni se prošnja treh ogrskih državljanov za vsprejem v občinsko zvezo. Ravnotako se odkloni priziv zidarskega mojstra I. Šturma proti sklepu stavbinskega odseka, ki mu ni dovolil graditi hišo. — Odpošlje se dalje potrebno število občinskih odbornikov v naborno komisijo. — Na predlog župana se sklene, da pristopi mestna občina kakor pokrovitelj bodočemu društvu za varstvo zamenjenih otrok. Le upajmo, da se to prepotrebno društvo ustanovi v najkrajšem času. — Sklene se dalje, da se kupi potrebno opravilo za škropljenje mestnih ulic. — Velevažen je bil samostojni navset občinskega odbornika Val. Žuna, da stopi občinski odbor v dogovor z merodajnimi faktorji v prvi vrsti s trgovsko zbornico, z državnima poslancema Iv. Hribarjem in Jos. Pogačnikom, da dobi mesto Radovljica časa in kraju primerno postajo. Predlog je bil soglasno in z odobravanjem sprejet z naročilom, da ukrene županstvo vse potrebno o tej, za mesto prevažni zadevi. — Odbornik I. Resman vpraša župana, kaj je s podaljšanjem vodovoda v Podmesto, na kar mu župan da potrebna pojasnila. — S tem je bil dnevni red izčrpan.

— Krajni šolski svet radovljiškega mesta je vendar prišel v svoj naravni položaj. Dne 11. t. m. je bila volitev predsednika. Voljen je bil soglasno izmed navzočih občine priljubljeni župan in deželni poslanec dr. J. Vilfan. S to izvolitvijo so zastopniki všolanih občin Lesce, Begunje in Lancovo najjasnejše pokazali, da hočejo imeti na čelu krajnega šolskega sveta moža, ki sam kakor družinski oče ve ceniti koristi dobro urejenega šolstva.

— Mesto Radovljica napreduje v vsakem oziru. Pravi kras za mesto bo novi nasad pri krepko se razvijajoči „Posojilnici“, katerega načrte je napravil ljubljanski mestni vrtnar. Žal, da „Mestna hranilnica“ noče posnemati v tem oziru „Posojilnice“, kajti tisti prostor od svetilke dalje, bi se dal lahko prav lepo urediti kakor kak javni nasad, ki bi jako dobro služil v Radovljico prihajajočim tujcem in domačinom. Upajmo, da prične upravni svet „Mestne hranilnice“ o tej zadevi še letos resno razmišljavati. Pohvaliti moramo javno tudi našega grajščinskega oskrbnika g. T. Šušteršiča, ki je ukazal tako lepo urediti javnosti pristopni grajščinski vrt. „Prometnemu društvu“ pa svetujemo, da dá postaviti nekaj klopij v ta park, a obenem nekaj javnih tabel, ki bi priporočali občinstvu varstvo vrtnih nasadov.

— V uvaževanje. Radovljiške gospodinje so mnogokrat v zadregi, ker ne morejo dobiti za gospodinjstvo potrebnega mleka, kajti gospodarjev, ki bi se pečali z rejo krav, je vedno manj, a konečno smo dobili še nekega prekupčevalca — s patentom ali brez njega, ne vemo, — ki pošilja mleko v večji množini, nekam po železnici. Zato bi prav toplo priporočali enemu naših pekovskih mojstrov, da bi pričel s prodajo mleka in mlečnih izdelkov. Ker poznamo podjetnost naših pekovskih

mesecev zaradi nekega poneverjenja, se je združil Albrecht, da bi se polastil občinske uprave. Oba človeka sta se dopolnjevala vzajemno v prekanjenosti, ki jima je koristila nemalo pri ustanovitvi njune ofenzivne stranke. Ustanovili so hranilnico in posojilnico, ki je posojevala obrtnikom in kočarjem, volicem v tretjem razredu, denar na kratke obroke, a v gostilni „pri roži“, ki jo je kupil nek žid, ki je bil obogatel s kantino pri jamah na Pasecah, so napravili svoje zabavno društvo.

Pri vsem, kar so začeli, so bili izdatno podpirani iz kazine v H., vendar se je ogibal Albrecht skrbno vsemu, kar bi vtisnilo njegovim agitacijam nemško lice. Ni hotel prezgodaj pokazati svojih krempeljev in oplašiti volilcev, izmed katerih je vsilil tako mnogemu v naglici prepričanje, da se gre le za to, da se vrže v mestecu pogubljiva „vlada ženskih kril“.

Agresivno postopanje tretje stranke je prisililo Pejčoha in Kanjaka, ukreniti nekaj v obrambo proti Albrechtovim nakanam. Oba moža sta se sešla brez vednosti svojih žen in sklenila mir. Pejčoh se je zavezal s častno besedo, da prepušti županstvo Kanjaku, a ta mu je obljubil zopet, da bode podpiral željo mladega zdravnika Svozila, ki se je naselil v mestu, da bi mu bilo podeljeno mesto občinskega zdravnika, ki je bilo uprav izpraznjeno vsled smrti starega doktorja.

mojstrov, smo uverjeni, da naš poziv ne ostane le v „Gorenjcu“.

— Kako se dela za telovadni odsek „S. K. Z.“ in proti „Sokolu“? „Akose bo „Sokol“ tako razvijal, spremenil bo še cerkve v telovadnice. Zato, očetje in matere, zapisujte svoje sinove edinole v telovadni odsek „S. K. Z.“, ker edino tu se bodo naučili kaj dobrega in koristnega.“ Tako reklamamo smo slišali dne 3. in 4. maja leta 1908 po Kristusovem rojstvu.

— Tajinstvena najdba. Na tukajšnjem pokopališču so našli dne 14. t. m., to je večer, tek proti večeru na nekem na novo pokopanem grobu nekaj prstov globoko zakopano mrtvo truplo par dni starega otroka, ki je bil najbrž umrl nasilne smrti. Truplo je bilo zavito v predpasnik in v papir, kakršnega rabijo za zavijanje cukra.

— Novo kanalizacijo dobe Radovljičani kmalu. Tozadevni načrti so že izgotovljeni.

Rojak! «Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju» ustanovljeno ob vladarski štiridesetletnici l. 1888, slavi letos dvajsetletnico svojega obstanka.

Tiho in brezhrupno bo to slavlje, kakor je tiho delovanje tega prepotrebnega društva. A to slavlje naj bi bilo vsaj povod, da bi se ga rojaki v domovini in drugod v izdatnejši meri spominjali z obilnimi darovi. Vemo sicer, da je narodni davek ogromen, a pomisliti je treba, da skrbi naše društvo za najboljše, za našo mladino za našo bodočnost.

V vseh strokah nam nedostaje duševnih delavcev in na merodajnih mestih se čisto izgovarjajo, da ni potrebnih moči na razpolaganje, ako zahtevamo, kar nam gre. A marsikateremu velikošolcu upade pogum, da opeša in omaga malo pred ciljem, ker ga je potlačila in oslabilila revčina.

Zakaj poleg vseh težkoč s katerimi se borijo slovenski velikošolci, poleg preziranja s strani drugorodnih tovarištev in poleg zapostavljanja od strani višjih, je revčina hujša sovražnica, ker slabi duševne in telesne sile.

In revna ter potrebna je pretežna večina slovenskih velikošolcev! Vsak mesec trka 70 do 80 prosilcev na naše duri in odbor je včasih v največji zadregi, ker bi rad pomagal, pa ne more, ker so mu prepričlo odmerjeni denarni pomočki. S trahom opazujemo, kako se od leta do leta krčijo dohodki, draginja v velikem mestu pa je vedno večja.

Zato se obračamo danes do vseh rojakov z isto prošnjo, naj se nas v obilni meri spominjajo za naš jubilej. Zlasti pa pozivljamo vse tiste, ki so svoj čas uživali dobrote našega društva, naj se spominjajo tistih časov in naj se oddolžijo vsaj deloma ter tako pomagajo drugim, da dosežejo svoj cilj. Okolo 1500 poročil in položnic smo razposlali o Božiču; kdor se še ni odzval, naj pošle položnico in jo uporabi ali pa naj pošlje svoj prispevek na naslov društva, ki ima svoj sedež v pisarni blagajnika g. dr. Kl. Seshuna, dvornega in sodnega odvetnika na Dunaju, I. Singerstr. 7. — Odbor podpornega društva za slovenske visokošolce.

Izpred deželnega sodišča.

— Nasilni delavec. Jožef Rozman, tovarniški delavec, je dne 16. januarja sitnaril v krčmi Neže Mencinger na Savi, prevrnil mizo, in potem ko je natakara poklicala krčmarico in ga je slednja posvarila, naj miruje, jo je zgrabil za vrat in jo toliko časa davil, dokler je ni nje mož oprostil. Med tem je pa prišel obdolženec brat Janez, ki je pograbil Jožeta in ga nesel iz sobe. To je tako raztogotilo obdolženca, da je začel vpiti v veži: «Daj mi nož, da ga zakoljem.» Brat Janez je zbežal v bližnje stanovanje, a obdolženec za njim, in bi ga bil gotovo pobil z vzdignjenim stolom, da ga ni sestra pograbila za roko, ter je bilo možno Janezu zbežati v prvo nadstropje. Brat Jože pa pograbi dolg nož in teče za njim, po naključju mu pa pade nož iz roke, katerega je pobrala Ivana Iskra ter z njim stekla v prvo nadstropje. Janez je moral pri orožnikih iskati pomoči zoper lastnega brata. Obsojen je bil Jože Rozman na šest mesecev težke ječe.

— Liter vina je nesel domov. V nedeljo, 23. februarja t. l. so domači fantje v Vogljah zložili za veder vina, katerega so pili v domači gostilni. Dogovorjeno je bilo, da ne sme nihče vina od tega kaj iz gostilne nesti domov, temveč se mora na lice mesta izpiti. Fanta Andrej Oselj in Janez Srebernjak sta pa slučajno naletela na kajzarja sina Janeza Zlateta, ki se je s pramo litrsko steklenico vračal v gostilno. Komaj da ga je Oselj staval na odgovor in ga prijel za steklenico, že ga je Zlate vrezal v levo spodnjo laket. Ko je pa še Srebernjak posegel vmes, da bi napravil mir, mu je obdolženec zadal globoko vbodino in dve manjši rani. Zagovor, da je to storil v silobranu, ni našel mesta; obsojen je bil na pet mesecev težke ječe.

V Kranju, dne 16. maja 1908.

Delegacije bodo, kakor se poroča, sklicane meseca junija na kratko provizorično zasedanje.

Dalje prih.

glavno zasedanje pa bo šele v jeseni. Za povišanje častniških plač so Madžari menda že pridobljeni; Kosutova stranka se upira le še temu, da bi veljale zvišane plače že od 1. januarja 1908. A to upiranje je menda le navidezno; za to ali ono politično ceno ga že se prodajo.

Demobranski zakon, s katerim se zviša število novincev za deželno brambo približno za 5000, je bil v sredo z dvetretjinsko večino razglašen nujnim. 280 poslancev je glasovalo za nujnost, 136 proti. Položaj je bil za vladno skrajno nevaren; če bi bila le še dva poslanca glasovala proti, bi bila nujnost odklonjena in vlada bi bila dobila že davno zasluženo nezaupnico.

Glede vojaških dopustov ob četvi je minister za deželno brambo fcm. Georgi obvestil poslanca dr. Stojana in Silingerja, da se v najkrajšem času objavi odlok. Razločevati se mora med vojaki, ki jih reklamirajo kot rodbinske preživitelje, na katere se ni oziralo, in med tem onimi, ki nimajo pravice na reklamacijo. Uradno se poizve, če obstoje pogoji za dopust ob četvi. Reklamirani vojaki se zabeležijo in se morajo pri svojih poveljstvih oglašiti za dopust. Nereklamirani vojaki, ki žele dopust ob četvi, morajo prositi za dopust pri svojem polkovnem poveljništvu. Dopust se podeli za tri mesece.

Zaradi rasprave proti Sičinskemu in njegovi materi so zagovorniki vložili prošnjo, naj se za ta proces določi kako sodišče izven Galicije, ker porotniki na Gališkem ne bi mogli popolnoma nepristransko soditi.

Med severoameriškimi Združenimi državami in Kitajsko se je s časom pojavilo prijateljsko razmerje, ki čimdalje bolj zadobiva značaj prave zveze. Amerika dela zadnji čas posebno na to, da ostane Mandžurija v resnici kitajska in vsled tega ameriški listi silno napadajo Rusijo in Japonsko, češ, da med tema dvema državama obstoja tajna pogodba, glasom katere pripada severna Mandžurija Rusom, južna pa Japoncem. Zdaj je izbruhnil pravi konflikt med Ameriko in Rusijo, in sicer radi Harbina, kjer so Rusi uvedli popolno avtonomijo na lastno roko, ne da bi vprašali Kitajce. Slednji so protestirali, ameriški konzul pa jih podpira na vso moč. Značilno je tudi, da je Amerika Kitajski odpustila ostanek vojnega dolga iz leta 1900, ki znaša 13 milijonov dolarjev.

Zgodovinski in sloystveni pregled za prihodnji teden.

17. maja. — 1626. Na Zgornjem Avstrijskem bukne kmečka vstaja. — 1742. Bitka pri Časlavu. — 1749. — Ed. Jenner, ki je vpeljal cepljenje koz. — 1847. V Frankobrodu otvorijo nar. zborovanje. — 1891. † Pesnik Ivan Jenko v Gorici (brat slavne lirika Simona Jenka).

18. maja. 1786. * L. Börne. — 1799. † Francoski pisatelj Beaumarchais. — 1804. Napoleona I. proglase za francoskega cesarja. 1807. † Pisatelj Anton Traven na Jezici pri Ljubljani. — 1896. † Pisatelj Jožef Škofic v Ljubljani.

19. maja 1498. Vasco de Gama odkrije pomorsko pot v Vzhodno Indijo. — 1754. * Pisatelj Anton Traven v Dobu. — 1762 * Modroslovec Janez Gottlieb Fichte v Rammenau-u (Zgornja Lujica). — 1790. Na Francoskem odstranijo predp. avice plemstva. — 1824 † Angleški pesnik lord Byron. — 1869. * Pesnik Anton Medved v Kamniku. — 1898 † Angleški državnik Gladstone.

20. maja. — 1545. Cesar Maks I. dožene nameravane medsebojno zenitev (nadvojvoda Ferdinand in Ana, hčerka češkega in ogerskega kralja Vladislava II.; Ludovik, prestolonaslednik na Češkem in Ogerskem, in Marija, sestra nadvojvoda Ferdinanda) v Požunu in 22. julija na Dunaju. — 1813. Bitka pri Bautzen-u. — 1865. Pisatelj Andrej Likar v Polomu na Kočevskem.

21. maja. — 1471. * Albrecht Dürer, najslavnejši nemški slikar, risar in bakrorezec v Norimbergu. — 1506. † Kristof Kolumb v Valadolidu. — 1809. Nadvojvoda Karel premaga pri Aspernu Napoleona I. (prvi dan boja). — 1882. † Pisatelj Janez Stritar v Št. Vidu pri Zatičini.

22. maja. — 1788. * Pesnik I. A. Zupančič v Ljubljani. — 1809. Zmaga pri Aspernu (drugi dan boja). — 1813. * Skladatelj Richard Wagner v Lipskem. — 1882. Otvoritev šentgotardskega predora.

23. maja. — 1498. Girolamo Savonarola sežgo. — 1618. Začetek tridesetletne vojne. — 1706. Bitka pri Ramillies-u. — 1707. * Botanik Karl v. Linné. — 1809. Avstrijci kapitulirajo v Ljubljani pred Francozi. — 1862. † Pisatelj Janko Vijanski-Pukmeister v Laskem na Štajerskem.

Godovi prihodnjega tedna:

17. Dušoje, Smiljana; 18. Felik, Meden; 19. Celestin, Predivoj, Vitoslava, Ivo, Milan, 20. Bernardin, Milodar; 21. Valentin, Negomir, Jelina; 22. Helena, Milka, Boža; 23. Diziderij, Budislava, Milorad.

Novičar.

Oseba vest. Nadzornik ženske kaznilnice v Begunjah, g. Viljem Franke, je imenovan kontrolorjem na moški kaznilnici v Grediški.

«Mir» in «Slovenec» nimata v zadnjem času nujnejšega dela, kakor napadati narodnega poslanca g. dr. Vilfana, kateremu očitata, da je pri celovškem vodišču «izdal» pravice slovenskega jezika. Tega pa ta dva «poštena katoliška» lista ne povesta, kolikokrat je izdal narodne pravice g. dr. Brejc, ki je vložil in še vloga nesteto tožb, v imenu slovenskih strank — nemške tožbe!! «Mir» pristavlja se tole naivno vprašanje: Kako more dr. Vilfan kot naroden poslanec vložiti v imenu dr. Oblaka tožbo proti koroskemu listu («Mir»)?! Mi pa vprašamo: Kako more «Mir», ki se dela zadnji čas tako narodnega, tako grdo napadati koroski slovenski narodni list «Korošca», kako more «Mir» kot slovenski list tako perfidno napadati slovenska narodnjaka gg. dr. Müllerja in dr. Oblaka, — samo zato ker se boji za — klijentelo svojega časnikarskega šefa odvetnika dr. Brejca?! Tu, pokazi, «Mir», svoje narodnjaštvo, pusti na miru pečrtvovalne narodne delavce koroske in kranjske in ne polivaj jih z gnojnico, kakor je bila to dozdaj tvoja navada! — Glede dr. Vilfana še pripomnimo, da je grda klerikalna laž, da je «izdal» slovenske pravice; kajti vložil je zoper zavrnitev slovenske tožbe pritožbo pri nadsodišču in ministrstvu!

Nasilstvo nemškega občinskega odbora v Tržiču. V zadnji seji, dne 12. t. m., je pri občinski seji med slučajnostmi vstal znani Goeken, in z največjo naglico prebral 14 novih častnih članov. Ti so ti-le: železniški minister pl. Derschatta, knez Auersperg, dr. Ambrositsch, dr. Egger, dr. Belar, dr. Gartenauer, dr. Roschnik, poslanec Wastian, poštni kontrolor Zelenka, očeta onega Zelenka, ki pošiljuje svoje testenine slovenskim trgovcem, neki poštni uradnik Schiffrer, ki je zapustil v Tržiču vse polno dolgov, brat Gassnerjev, Ferdinand, Rudolf Peerz, Artur Mahr in dr. Bock. Nič ni pomagalo, čeprav je obč. odbornik Mally protestiral v imenu slovenske manjšine proti tej nezasišanosti. Nemci so hitro vzdignili roke in sprejeli predlog Goekenov. Vse se je izvršilo tako hitro, da slovenski odborniki niso razumeli ne imen, ne števila kandidatov za častno občanstvo. Zatorej je ta izvolitev protizakonita in pristojna oblast je mora razveljaviti. Bomo videli, kako se bosta držala v deželnem odboru dr. Šušteršič in dr. Lampe.

Današnji uvodni članek je bil že v stavku, ko je prišlo poročilo, da se je vlada vendarle zganila in pravkar imenovala občinskega upravnika na Jesenicah. Kake razmere vladajo na Jesenicah, se razvidi iz tega članka, iz katerega je tudi jasno, kje bo novi vodja županijskih poslov moral najprej zastaviti svoje delo.

Občinskim geroantom na Jesenicah do novih volitev je deželna vlada imenovala v soglasju z deželnim odborom g. Antona Čebulja, kateremu stoji kot svetovalci ob strani gg. dr. Fr. Kogoj, Peter Rozman in Anton Pongratz.

Volitev krajnega šolskega sveta radovljanskega se je vršila dne 11. t. m. Kakor že poročamo na drugem mestu, je bil izvoljen soglasno načelnikom deželni poslanec g. dr. Janko Vilfan, njegovim namestnikom pa g. Josip Pogačnik iz Radovljice.

Ustmeni zrelostni ispiti na tukajšnji gimnaziji bodo dne 30. junija, 1. in 2. julija. Šolsko leto se konča na kranjski gimnaziji dne 4. julija.

Telovadno društvo «Sokol» z ženskim oddelkom v Kranju priredi od dne 27. na 28. t. m. nočni peš-izlet iz Lesec k Savici. Odmori so določeni na Bohinjski Beli, Bohinjski Bistrici in hotelu «Zlatorog». Dne 14. junja pa se vrši, kakor čujemo, popoldanski izlet s telovadbo na Dobravi pri Podnartu. Pri tem izletu nastopi prvič radovljiški Sokol.

Kinematograf The Royal Biograph daje predstave v zgornjih prostorih hotela «pri novi pošti». Današnja predstava se prične ob poldevetih zvečer, jutri v nedeljo se vrše predstave ob 11. uri dopoldne, ob 3., 5., 7. in pol 9. uri zvečer z zanimivim sporedom. V ponedeljek nov spored. Cene prostorom: I. prostor 60 vin., II. prostor 40 vin., otroci plačajo polovico. Glej današnji inserat!

Opozarjamo na jutrišnji izlet podružnice slovenskega planinskega društva čez Grmado v Škofjo Loko.

Učiteljsko društvo za kranjski okraj je imelo minuli četrtek popoldne na Šmarjetni gori svoje zborovanje. Poročilo objavimo.

Prešernova gora. Prijatelj našega lista nam piše, da naj bi se oni vrh Šmarjetne gore, na katerem je zgrajeno prijazno «Cofišče», v čast nesmrtnemu našemu pesniku-prvaku Francetu Prešernu, prekrstil v «Prešernovo goro». S tem bi se najbolj slovesno in trajno počastil oni največji slovenski pesnik, čegar zemski ostanki počivajo takorekoč ob znožju te gore. Narod bi se novemu imenu tudi kaj lahko privadil. Vsaj ga ni Slovenca, ki ne bi bil častilec nesmrtnih umotvorov našega Franceta Prešerna. Tudi se ne more nihče izpčtikati nad tem, da bi s tem Šmarjetna gora izgubila svoje staro častito ime. Ker danes ni več na vrhu cerkvice, temveč samo še zvonik, ki bode pa tudi kmalu razpadel, ni nobenega pametnega razloga za odpor proti nasvetovanemu novemu imenu. Sicer pa lahko obdrži drugi vrh Šmarjetne gore svoje staro ime. Da se bode novo nazivanje čim hitreje udomatilo, kazalo bi ime «Prešernova

gora» natisniti na razglednice. Pri tem nas pa ne sme strašiti ozir na razne oblasti, ki bi se morda iz raznih razlogov upirale novemu imenu. V olja celokupnega naroda bode premagala z dosledno uporabo novega imena tudi o. por gospo-ske. Vsaj so Nemci in osobito Lahi srečno izvedli že več takih činov. Kar je pa dovoljeno Nemcem in Lahom, tudi nam ne sme biti prepovedano. Sicer pa tudi slovensko časopisje v tem oziru lahko stori mnogo, ako bode dosledno rabilo novo ime «Prešernova gora». Nagrobnemu spomeniku na prijaznem kranjskem pokopališču, spominski plošči na oni hiši, v kateri je umrl naš pesnik-prvak in projektovani Prešernovi planinski koči, naj se torej na čast nesmrtnemu Francetu Prešernu pridruži še kot vredna vrstnica «Prešernova gora».

Posor! Pevski zbor «Narodne čitalnice» v Kranju priredi na binško nedeljo, dne 7. junija, zabavni izlet v Gorico. Vabijo se k udeležbi tudi drugi člani čitalnice in prijatelji pevskega zbora sploh. Program in vse podrobnosti objavi «Gorenjec» v prihodnji številki.

Iz državne železniške službe. Gospod Janez Hočevar, postajenačelnik na Bohinjski Beli, je prestavljen v Zatičino. — Za uradnika aspiranta je imenovan Milan Cepuder na postaji Vižmarje. — Iz železniške službe je izstopil Mihael Čop, volonter na postaji Bled. — Premeščeni so: Feliks Benedek, pristav na Jesenicah, na postajo Trst (drž. kolodvor) kot postajni uradnik; Anton Ruper, železniški aspirant na postaji Lesce, na postajo Ljubljana; Josip Obad, asistent na postaji Bled, na postajo Kanfanar kot postajenačelnik in Hilarij Lovrenčič, žel. aspirant na postaji Pazin, na postajo Bled.

Toča, debela kakor orehi, je dne 7. maja ob pol treh popoldne napravila v blagoviški občini mnogo skode na žitu, cvetočem drevju in hmelju. Prizadete so najbolj vasi Korpe, Zgornje Loke, Vašče. Limbarska gora se je videla, kakor da bi jo bil pobelil sneg.

Iz Rovt pri Podnartu se poroča: Zopet se je ustanovila rovtarska godba, ki je bila znana pred nekaj leti po vsem Gorenjskem. Pripravljene smo za ženitovanjske svatbe in veselice, kakor pred leti. Upamo, da bo naša godba na pihala zadostila vse cenjene poslušalce.

V Srednjih Gameljnih pri Šmartnem se je zgradila nova opekarna, in sicer prva opekarna z električnim obratom na Gorenjskem. Vsa tozadevna dela so sedaj gotova; izdelovanje opeke se je za poskus že pričelo. Podjetje je v domačih slovenskih rokah. Dostavljamo le še, da leži nova zgradba na vznožju izletnikom priljubljene gore Rasice, ki je baš sedaj najhvaležnejša tura za nedeljske izletnike.

Učiteljska vest. Namesto umrle učiteljice Grozdane Pader v Poljanah je začasno nameščena na tej šoli gospica Marija Pogačnik.

Mellioracije planin so bodo kmalu začele izvrševati v velikem obsegu s pomočjo države in dežele. Najprej se bodo zboljšale Jezerska planina na južni strani Kravca v pogorju Košutna-Grimtovec, dalje Planina Kovce vzhodno od Ljubelja pod Košuto, planina Vogel južno od bohinjskega jezera in Velo polje v triglavskem pogorju. Vlada je že izdelala načrte, ki bodo predloženi deželnemu zboru v določitev deželnega prispevka.

Gorenjskim lovcem priporočamo ob času petelinove sezije v nagačenje dobljenega lovskega plena najtopleje učitelja g. I. Šega v Radovljici. Videli smo že precej izdelkov njegove spretnosti roke in ti izdelki hvalijo sami dovolj — mojstra.

Občni zbor učiteljskega društva za radovljiški okraj se je vršil dne 7. t. m. ob 3. uri popoldne v solskem poslopju na Koroski Beli. Udeležilo se je tega zborovanja 25 članic in članov. Društveni predsednik gosp. nadučitelj A. Grčar iz Radovljice pozdravi presrečno vse navzoče ter poda na to pregled o delovanju društva kakor društvenega odbora. Glavna naloga, katero jo je imelo društvo izvršiti, je bila ukreniti vse potrebno, da se je zborovanje zaveze jugoslovanskih avstrijskih učiteljskih društev izvršilo kar najlepše. In društvo lahko navdaja prijetna zavest, da se je to zborovanje obneslo tako sijajno, da so bili vsi udeležniki popolnoma zadovoljni, posebno zadovoljni so pa bili ljubi gostje s Češkega, Hrvaskega in daljne Srbije. Le-ti gostje so dobili utis, da je Gorenjska v istini raj kranjske. — Nadučitelj g. Jos. Korosec iz Mošenj je poročal o premoženjskem stanju društva. Kljub velikim stroškom pretečenega leta razpolaga društvo še s čistim imetkom 91 K 45 h. — Izmed raznih nasvetov omenjamo le sprejeta nasveta, da društvo pošlje c. kr. deželnemu solskemu svetu protest, da naj gotovi ljudje ne obesa-jo ukorov, ki jih dobi napredno učiteljstvo v tej korporaciji, pa veliki zvon, v časopise, ker to nasprotuje zdravi človeški pameti in obstoječim zakonom. — Dalje, da društvo daruje 20 kron za spomenik velikega Slovana Jana Legota v Pragi. — G. učitelj I. Šega iz Radovljice je podal glavne misli letošnjega referata za okrajno učiteljsko konferencijo «Spisje v I. in II. šolskem letu». — V odbor so bili voljeni sledeči gospodje, ki so se takole uredili: Predsednik g. nadučitelj A. Grčar v Radovljici; podpredsednik g. nadučitelj Jos. Azman v Breznici; tajnik g. učitelj I. Šega v Ra-

dovljici; blagajnik g. nadučitelj Jos. Korošec v Mošnjah in odbornika gospa učiteljica Ernestina Oman iz Begunj in g. nadučitelj Josip Žirovnik iz Gorjan. V odesk za izvensolsko delovanje so pa voljeni: predsednik g. učitelj Iv. Šega iz Radovljice; tajnica gđc. učiteljica Katinka Drol v Zaspju; odborniki gg. nadučitelji Josip. Žirovnik iz Gorjan, J. Jeglič z Dovjega in J. Baraga iz Koroške Bele. Po zborovanju so si udeleženci ogledali tovarno za železnino pod spretnim vodstvom gosp. I. Verderberja, za kar mu bodi izrečena najlepša hvala tem potom.

Prostovoljne gasilno društvo v Ljubnem bode imelo 24. maja veliko slavnost povodom blagoslovljenja novega gasilnega doma. Obenem napravi veselico s srečkanjem. Društvo se obrača tem potom do vseh prijateljev, da naklonijo kaka darila, oziroma dobitke za srečkanje, ki se naj pošiljajo naravnost na gasilno društvo v Ljubno.

Pozor! Po gozjdih katastralne občine Žirovnica in Moste dela neki zlobnež škodo na drevesih, mladikah od mesesna in brinja, da porezuje vrhove, ali pa polomi, ali zamaji, da se mora posušiti. Kdor ga pri takem delu zasači ali ve kaj o njem, prosí se, da ga naznani. Dotični prejme nagrado K 15. — Naznani naj se županstvu v Žirovnici, kajti nekdo dela že več let škodo po gozjdih in skrajni čas je že, da pride ta škodoželnež v roke pravice.

Za stavo je spil kmečki fant P. Modic v okolici Loža liter žganja. Ko je izpil, se je mrtev zgrudil.

Iz Dražgoš. Prekrasno majnikovo vreme je izvabilo od vseh strani ljudi k veselici našega bralnega društva 10. l. m. Pevske točke so vse zelo ugajale, «Kosova svatba» se je morala celo ponavljati, Igra «Če je človek gluha» je zbudila mnogo odkritosrčnega smeha. Tudi deklamacije sta bili dobri, posebno «Mutec osojski». Prosta zabava pri «Bestru» je bila jako živahna. Ta dan se sme šteti med najsrečnejše in najveselejše v zgodovini našega društva.

Iz Železnikov. Štrajnar hoče biti na vsak način odbornik. Ko se ga je naše bralno društvo po hudem upiranju od njegove strani vendar srečno iznebilo, osnovala sta s kaplanom novo «katoliško» bralno društvo. 10. t. m. je bil ustanovni občni zbor. Prišlo je zraven vse, kar slepo drvi za duhovniki. Nimamo pa vere v obstanek novega društva, ker ni zraven skoro nič mladih delavnih ljudi. Štrajnar in podobni pa ne znajo in nečejo drugega kot komandirati. Drugo delo v društvi jim ne diši. Tudi izobrazba se jih pač tudi sedaj ne bo prijela, ker Štrajnar je že skoro 30 let član bralnega društva, pa se njegova omika se ne loči od one najpriprostejših železnikarjev.

Prepoved goldinarske veljave. Dunajski uradni list je prinesel odredbo, s katero se prepoveduje raba goldinarske veljave v poslovanju trgovcev in obrtnikov z občinstvom. Kdor bi se zoper to pregrešil, bo kaznovan z globo od 2 do 200 kron, oziroma zaporom od 6 ur do 14 dni. Odredba stopi s 1. julijem v veljavo.

Telovadni društveni «Bokol» iz Kamnika in Domžal priredita v nedeljo, dne 17. t. m. pešizlet v prijazni trg Mengeš spojen z javno telovadbo (proste vaje in vaje na orodju) in prosto zabavo. Vse to bo na vrtu gostilne g. Valentina Gregorca. Svirala bo «Mengiška godba». V slučaju neugodnega vremena se preloži ta izlet na eno prihodnjih nedelj.

Družba sv. Cirila in Metoda opozarja vse lastnike nabiralnikov, da te skrbno čuvajo in hranijo, kajti v kratkem času, sta bila dva nabiralnika ukradena. Prosimo tedaj pozornosti, da ne bo družba trpela škode.

Odborova seja «Matica Slovenske» dne 13. maja t. l. — Predsednik javi, da bo občni zbor dne 25. maja ob 8. uri zvečer. Zemljevid bo izdelan do sredine avgusta t. l. Ekscerpiranje Pleteršnikovega slovarja, glavna priprava za izdaje tehniškega slovarja, bo dovršeno do konca oktobra. Pravdo z g. prof. Jesenkom radi Knezovih delaic «Narodne tiskarne» je «Matica» v drugi instanci izgubila, a je sprejela ponujeno ji poravnavo; gosp. prof. Jesenko prepušča Matici tožno svoto 1110 K ter plača svoje stroške. Sprejme se nekaj rokopišev, drugim se določijo ocenjevatelji. Na podlagi doslih ofertov se določijo tiskarne za tisk publikacij, za katere je bil razpisan natečaj; za eno knjigo se naknadno razpiše natečaj. Za tekoče leto je plačalo članarino še 781 članov, na novo jih je pristopilo 84 in en ustanovnik.

Jagode in gobe v državnih gozdih bodo smeli zastonj brati revni ljudje, ki bodo morali o svoji revščini imeti potrđilo od svoje občine. Ta odredba stopi v veljavo že letošnje poletje.

Rateče, popolnoma slovenska srenja z nad 1000 prebivalci, spada v področje c. kr. poštnega urada Fužine (Belapeč). Prečudno je, da so Ratečani sploh zadovoljni, da ima njih poštni urad samonemški poštni pečat, kakor bi bili kje gori na Pruskem. Ali nimate, Ratečani, poguma, da bi zahtevali dvojezični pečat? Kaj pa pravi k temu županstvo, šolsko vodstvo, župni urad, narodne trgovine! Kje ste?

Posebni vlak vozi k otvoritvi grandhotela «Triglav» na Bohinjsko Bistrico jutri, dne 17. maja 1908. Iz Ljubljane odhaja ob 6. uri zjutraj ter pride nekoliko pred 9. uro dopoldne na Boh.

Bistrica. Izletniki narede potem lahko izlet k divnemu Bohinjskemu jezeru in k slapu Savice, ki je ob tem času najimpozantnejši, tako da človeka naravnost očara. Komur je le mogoče, naj se udeleži tega izleta, ker se redko nudi tako ugodna prilika, da si more človek ogledati rajsko krasni Bohinj v tako kratkem času tako popolnoma kakor bo ta dan mogoče. Popoldne ob 2. uri priredi hotelir «Triglav» izboren banket, pri katerem bo svirala popolna ljubljanska Društvena godba. Zvečer bode ob 6. uri koncert. Posebni vlak odhaja točno ob desetih zvečer v Ljubljano, kamor dospe približno ob pol 1. uri ponoči. Vlak se ustavi v Škofji Loki, Kranju, Radovljici in na Jesenicah. Vozne izkaznice se dobe v trgovini K. Florian v Kranju.

Utonil je dne 27. aprila t. l. Anton Luznar, posestnik in žagar v Dolenji vasi št. 35. pri Selcih v Selšici (Soro), spodaj pod takomenovanimi «mlinarjevimi žagami». Mož je hodil za vodo, ki je vsled velikega deževja bila silno deroča in je po nesreči padel v njo. Ker je z glavo najbrž priletel na kako skalo, je bil nekoliko omamljen, vendar se je hitro zavedel in upil na pomoč. Videl ga je pastir v vodo neki posestnik iz iste vasi in bi mu bil tudi lahko pomagal ter ga rešil gotove smrti, ker je padel ob bregu vode; ta pa namesto da bi bil storil svojo človekoljubno dolžnost in nesrečniku pomagal, ju hotel sele klicati ljudi v neko gostilno, med tem časom pa je mož vtonil in izginil pod vodo. Vkljub vsemu iskanju, ga le niso mogli nikjer zaslediti. Šele v torek, dne 13. t. m., ob 1/2. uri dopoldne so ga našli nad «krevsivom jezeru» v Škofji Loki in od tu so ga prenesli v mrtvašnico loškega pokopališča. Pogled na nesrečnika, ki je celih 14 dni bil pod vodo, je vzbujal grozo. — Mož je bil 33 let star, oženjen in oče 3 nepreskrbljenih otročičev v starosti od 1 do 5 let. Ker je šele pred 2 letoma sezidal novo hišo, bil je nekoliko zadolžen, vendar vseskozi priden in delaven mož, posebno pa skrben za svojo družinico. Toliko smo dolžni omenjati o pokojniku, da popravimo tozadevno notico v «Laibacherici», ki je pisala, da je bil ponesrečenec alkoholik ali pijanec in da je v pijanosti vtonil, zapustivši 7 otrok. To je seveda neresnisno, glede pijanosti, ki se mu očita, pa je naravnost rečeno — ostudna laž.

Državna darila konjerejem. Dne 28. julija bo javno premiranje kobil in žrebic v Domžalah, 30. julija v Lescab, 31. julija na Bohinjski Bistrici in 4. avgusta v Kranju (povsod za mrzlokrvna plemena).

Društvo za privabitev tujcev Dovje-Mojstrana je imelo dne 8. t. m. svoj redni občni zbor. Predsednik, g. nadučitelj Jeglič, pozdravi navzoče zastopnike deželne zveze za pospeševanje tujkega prometa, predvsem načelnika društva za privabitev tujcev na Bledu, g. Peternela in poroča o društvenom delovanju v prvem letu. Ustanovni občni zbor društva je bil dne 28. aprila 1907. Odbor je polagal največjo pozornost na slabo zvezo med postajama Dovje in vasjo Mojstrana, odkoder je najboljši in najkrajši izhod v triglavsko pogorje. V to svrhu je društvo napravilo bry čez Savo in ker je cementna tovarna na Dovjem dala na razpolago železne šine zelo ceno, cement pa brezplačno, se je delo moglo uresničiti. Dalje se je popravila pot k Peričnikovem slapu in nabil kazalec poti. Na različnih razglednih točkah in izprehajališčih so se postavile klopi in popravila pota. Društvo se je udeležilo vseh akcij deželne zveze za pospeševanje prometa z tujci in je preskrbljevalo posredovanje peletnih stanovanj. Računsko poročilo izkazuje primanjkljaja 100 K, slučaj, ki se dogaja pri vseh društvih za privabitev tujcev na Kranjskem in tudi pri centrali, kajti pri nas na Kranjskem se vse premalo podpirajo prizadevanja organizacij društev za privabitev tujcev. Zvezni tajnik, g. dr. Marn, izreka v imenu zveze društvu priznanje za uspešno delovanje in priporoča vsem udeležencem, da se naroče na strokovni list «Promet in gostilna». G. Peternel pozivlja navzoče, naj tudi v bodoče složno delujejo, kajti pri gospodarskem delu za povzdigo prometa tujcev na Kranjskem, ne smemo poznati politične in narodne razlike; na tem polju, ko se gre za blaginjo naroda, naj bi vsi skupno in složno delovali. Vname se na to še daljši razgovor o slabi cesti v Vrata in o cesti med železniško postajo in Mojstran, za katero leže pri deželnem odboru že izdelani načrti, ki pa se še niso uresničili.

Pogorela je hiša z gospodarskim poslopjem posestniku Jožetu Šetina na Griču v Zbiljah, občina Medvode, preteklo nedeljo okoli ene ure po polnoči. Pirniški fantje so to noč malo povasovali, med njimi je bilo več članov Pirniškega gasilnega društva. Zagledajo od ognja žareča nebo, društveni trobentar, ki je bil tudi med vasovalci, strobenta gasilce naglo na noge, drugi pripeljejo voz z gasilnim orodjem pred Bengarjevo hišo, kjer dobe enega konja, drugega pri Tršanovih in tretjega pri Dolinarju. Ni minulo pol ure, ko so dospeli gasilci s svojim podnačelnikom Jožefom Lavtičarjem na gorišče v Zbilje. V gorečem posloju so rešili starega moža Lorenca in nekaj premakljivega blaga. Naj bi bili došli gasilci le nekaj minut pozneje, pogorel bi bil najprvo bližnji sosed Lovro Korbič, ki ima svoje poslopje pčilih šest metrov proč od pogorela, potem pa še večina vasi Zbilje pod gričem. Gasilci so delali razumno in s vse svojo skušeno močjo, Zbiljčanje

so se jim čudili, kako so mogli dobiti po ceveh vodo, ki se je nahajala čez štirideset metrov nižje po vodnjakih. Gasilcem so pomagale pri bližalnici tudi Zbiljčanke. Ker je bilo preobilo napornega dela, se je tupatam gasilno orodje malo pokvarilo. Kako da se je zapalilo, je uganka. Pogorelec je bil zavarovan pri graški vzajemni požarni družbi. Pri tej nesreči je gotovo to, da ko bi ne bili Pirniški fantje malo povasovali na sobotni večer, bi bila vas Zbilje danes prežalostno pogorišče, ker gasilne pomoči bi ob takem času, ko vse najsladkeje spi, ne bilo od nikoder.

Uvedenje električne moči na alpskih železnicah. V železniškem ministrstvu se marljivo nadaljuje pripravljala dela za uvedenje elektrike na alpskih železnicah. Kot prvi del alpskih železnic, na katerem se uvede električni obrat, je določena proga Trst-Občina, kjer se bodo opazovali uspehi električne moči, zlasti z ozirom na mnoge predore na tej progi.

Denar po 50 stotink. Finančno ministrstvo namerava izdati komade po 50 stotink. Ta denar je bil obsežen že v vladnem načrtu leta 1892, a Ogrska je bila proti izdanju takega denarja. Finančno ministrstvo je ostalo pa pri svojem načrtu in bo izkušalo, da ga uresniči, ko se leta 1910 obnovi novčna in vrednostna pogodba z Ogrsko.

Ali sme gostilničar iztirati nadležnega pijanca na ceno? Gostilničar je porinil razgrajajočega pijanca ven. Pijanec je padec in si zlomil nogo. Tožil je nato gostilničarja pri okrajnem sodišču v Gracu za 326 kron. To sodišče je priznalo pijancu 202 K in obsodilo gostilničarja. Deželno sodišče v Gracu je zavrglo sodbo in obsodilo gostilničarja na plačilo 20 K za zdravnika. Najvišji sodni dvor je to obsodbo odobril in navedel sledeče vzroke: Pijanec se je branil in ga je moral zato gostilničar s silo iztirati. Da je pijanec padel, ni kriv gostilničar, to naj pripiše gost sam svoji pijanosti.

Darila.
Upravništvo našega lista je prejelo:
Za družbo sv. Cirila in Metoda nabral g. Josip Benedik iz Stražišča pri Kranju v veseli družbi pri Stularju v Zabnici 6 K.

4 zidarje in pomožnega delavca
se takoj sprejme pri 396 8-1
Janezu Rakovcu v Rovtih pri Podnartu.
Plača po dogovoru.

Sprejme se v enem ali dveh mesecih
pošten, spreten in priden za
konje popolnoma zanesljiv

kočijaž.

Kje? pove upravništvo našega lista. 297

Samo kratek čas tu!
KINEMATOGRAF The Royal Biograf
v hotelu pri „Novi pošti“.

Predstava v soboto ob 1/2. 9. uri zvečer. ::: Predstava v nedeljo ob 11. uri dopoldne, ob 3., 5., 7. in 1/2. 9. uri zvečer.
SPORED v soboto in nedeljo:
Nepričakovan obed. (Smešno.) Magične cvetice. (Krasna fan-Ubogi starinar. (Zaloigra.) taziya v barvah.)
Vojakovo pismo. (Smešno.) Brez poslov. (Komično.)
Nemogoče potovanje. (Komično.) 298

V pondeljek nov spored.
CENE PROSTOROM: I. prostor 30 kr., II. 20 kr. -- Otroci plačajo polovico.
Ravnateljstvo kinematografa.

Sladoled

najfinejši, več vrst, kakor
tudi ledena kava, čokolada
i. t. d. se dobi vsaki dan sveže
pri **E. Brandtu, Kranj.**
Zunanja naročila točno in ce-
* neje kot povsod drugod! *

Edino pravi
Thierryev balzam
le z zeleno znamko aune. — 12/2 ali 6/1 steklenice ali pa 1 ve-
lika specijalna steklenica s patentnim zaklepom 3 K.
Thierryev centifolijno milo
proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam, go-
rečici, kislini, kašiju, krču slabem teku i. t. d., 2 lončka 3 K
60 w. Razpošilja se le proti povzetju ali za naprej poslani denar.
Ti dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdanj sloveči.
Naročila naj se naslavljajo na: 299
Lekaruar A. Thierry v Pregradi pri Rog. Sisiini.
15-4
Zaloga večinoma po lekarnah.

Naš Monopol - kolo št. 6, cena K 108

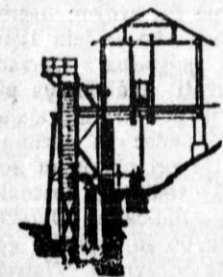
276 10-4

Zastopnik za vse Slovenije:

s prostotekom in dvojnimi zvončnim letiščem je najcenejši, najmodernejši in bogato ozaljšan stroj najboljše kakovosti. Najmočnejše z barvastimi črtami. Dober pnevmatik. Pismena garancija 1 leto. Navadnejša kolesa cenejša. Vsak posamezni stroj se pošlje doma prosto poštne in colnine. Vse ali delno plačilo naprej, ostane po povzetju. Garancijske zahteve se izvrše hitro od naše avstrijske odposiljalnice. Glavni katalog o kolesih, vseh poleg spadajočih delov in fonografih s čudovito nizkimi cenami zastoj in poštne prosto.

Multiplex voznokolesa Industrije, Berlin 704, Gilschiner Str. 15.

G. Tönnies

tovarna za stroje, železo in kovinoličarstvo v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 v. za konjsko silo in uro.

Steckenpferd lilijino milo

247 40-8

najboljše milo za kožo.

Brata HLAVKA

Izdelovatelj kirurg. instrumentov
ateljje za ortop. aparate in bandaže
Ljubljana, Prešernove ul. 5

priporočata
svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, bičev, irigatorjev, aparatov za mrzle in inhalacije s paro, sterilizirane obveze in bandaže, kakor tudi nogavic za krčne žile, kilne pasove, vsakovrstne brizgalke in aparate za samoklistiranje, najboljše kvaliteta gumi-jevih stvari in gumi-jevih posteljnih podložk. — Vse bandaže se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po od-248 52-10 redbah p. n. gg. zdravnikov.
Zunanja naročila se izvršujejo točno, hitro in diskretno.
Galvanični poniklovani zavod z obratom na motor.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Svoji k svojim! 256 52-7

Starosnana narodna tvrdka:

Anton Iv. Počenko

GORICA :: ulica Jos. Verdi 26

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov po ceni 30-50 vin. liter; potem s pilsenjskim pivom «prazdroj» iz sloveče češke «Mešćanske pivovarne», in izbornim protivin-skim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivínu na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z domačim pristnim tropinovoem 1. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej franco goriška postaja.

Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Ravnateljstvo „Grand hotela Triglav“ na Bohinjski Bistrici

se usoja častitemu občinstvu uljudno naznaniti, da se

podjetje otvori

v nedeljo, dne 17. maja.

Povodom otvoritve svira dne 17. t. m. ljubljanska mestna društvena godba med table d' hote izbran program in zvečer priredi ista specijalen

umetniški koncert.

Navedeni hotel bode vodil znan, izkušen strokovnjak, katerega dosedanje delovanje jamči v vsakem oziru za solidnost.

Z odličnim spoštovanjem

Alfred Seidl.

SOBA

lično opremljena, svetla in zračna s pogledom naglav-

ni trg in s prostim uhomom se takoj odda. Več se izve v trgovini 294

J. Kušlana, Glavni trg šte. 5.

Zavarovalnica proti ognju s konkurenčnimi tarifi (ceniki)

išče

okrajnega zastopnika

s fiksno plačo in provizijo.

Ponudbe pod «Kranj i okolica» na administracijo «Gorenjca».

295 2-1

GORICA

GORICA

Narodno podjetje! ::: Narodno podjetje!

Hotel „Pri Zlatem Jelenu“

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tujce od K 1-20 više. Velik vrt s verando. Stekljeni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Keglišče.

TOČARNA z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. Domača in tuja vina. — Pizensko in puntigamsko pivo. 288 5-2

Cene jako zmerne.

Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

Slaven

ker čuva prtenino, v sled bleščočih beline, ki jo dobi prtenina, ker ne dobi prtenina po pranju prav nikakega duha, ker je zelo poceni in se pri pranju prihrani mnogo časa

223 16-15 je

MINLOS^{ov} PRALNI PRAŠEK

KAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILLIONI

Absolutno neobh. potreben je za vsako dobro urejeno gospodarstvo. — Pazi naj se na gornjajo varstveno znamko in varuje naj se pred ponarejanjem, ker je isto brez vsake vrednosti. — Dobiva se v trgovinah z drogerijami, kolonijalnim blagom in milomi

Engros pri L. MINLOS, DUNAJ, I. Mülkerbastel 3.

Griotte! Griotte! Griotte!

Zdravotni ovocny likér z Prahy

priporoča

246 52-8

edini založnik za Kranj

ZDRAVKO KRAJNC, KRANJ

nasproti o. kr. pošte in sodnije.

Griotte! Griotte!

SINGER

šivalne stroje

naj se kupuje le v naših prodajalnah, ki se jih spozna po teh napisnih tablah.

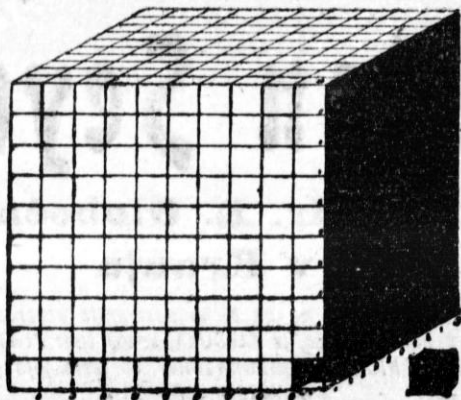

Naj se ne pusti premotiti po priporočilih, ki imajo namen, z navedbo imena SINGER prodajati že rabljene stroje ali stroje drugih vrst; kajti naši stroji se ne oddajo prekupcem, temveč se jih prodaja naštavnost od nas cenjenemu občinstvu.

SINGER Co.

Akc. družba za šivalne stroje
Kranj št. 53. 10

Nova kubična knjiga!

Za vsakovrstni okrogli les, rezan ali tesan, v stari in novi meri, razvidno je iz sledečega kazala, da je to dosedaj najboljša kubična knjiga.

Kazalo:

1. Okrogli les, premer v colah, dolžina v čevljih;
2. Okrogli les, premer in centimetrih ali v colah, dolžina v metrih, vsebina v kubičnih čevljih;
3. Okrogli les, premer in obseg v centimetrih, dolžina v metrih, vsebina v kubičnih metrih;
4. Rezan in oblesan les za deske in trame vse dolžosti, debelosti in širivosti;
5. Preračunjenje col v centimetre;
6. Preračunjenje centimetrov v col;
7. Preračunjenje čevljev v metre;
8. Preračunjenje metrov v čevlje;
9. Preračunjenje kubičnih čevljev v kubične metre;
10. Preračunjenje kubičnih centimetrov v kubik čevlje;
11. Preračunjenje kubičnih metrov v kubične čevlje;
12. Tabela, po kateri se izračuna teža lesa;
13. Načrt, po katerem se lahko napravi merilo, da se lahko izračuna vsako kubično vsebino okroglih debel;
14. Kubična telesna mera.

Knjiga stane v močno celo platno vezana 5 K, po pošti 20 vin. več. K tej kubični knjigi se prileže tudi lahko zvraven **MIRI računar**, ki je za trgovce z lesom zelo pripraven. Obe knjigi skupaj vezani staneta 8 K 20 vin.

Knjižica se dobiva pri založniku

Viljemu Požgaju v Kranju.

Mavricij Smolej

urar

na Jesenicah št. 19

priporoča svojo veliko zalogo

pravih švicarskih žepnih ur

vsake vrste, dalje budilke, ure se nihajo, prestane in verižice, po najnižjih cenah.

Popravila

se izdelujejo v lastni delavnici, ter sem zmožen po moji bližni 20letni skušnjavi vsaka tudi najtežja popravila izvršiti natančno in po nizkih cenah. Popravljajo se budilke po 80 vin. do 1'40 K. Žepne ure od K 1'20 naprej. — Zaradi kakovosti priporočam posebno precizijsko ure

„INTACT“.

Kolesarske potrebnosti

NB. Ako želite imeti uro res dobro popravljeno jo ne dajajte takim, ki urarije niti izučeni niso. 17-67

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko klijčavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne kriše, štedilnike l. t. d

Specijaliteta: 152-26

valjični zastori (Rollbalken).

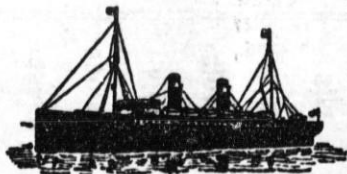

Ludovik Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach na Koroškem)

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strele po najnovejših si temih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preizkuševalnici in od mene preizkušene. 181 52-30

Ilustrovani ceniki zastonj.

Potnikom v Ameriko!!

priporoča generalna agentura

„Amerikanske in Withe Star Linie“

najhitrejo vožnjo preko BASEL-PARIZ-CHERBOURG-NEW-YORK.

2 odhoda v tednu. — Hrana že v Baselu prosta. — Z velikanskimi in varnimi parniki teh prog prevez od Cherbourg-NEW-YORK v resnici

5 1/2 do 6 dni.

Vsa potrebna in natančna pojasnila daje radovoljno in zastonj

Generalna agentura **Im Obersteg & Co., Basel**

28 Aeschengraben (Švica).

260 13-6

Zlate svetlinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kosmetično
zobočistilno
sredstvo

Seydlin

Izdolovatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar ul. 7

Dobi se
v
lekarne
Svetolik

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 150-44

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastonj.

Največja tovarniška zaloga

vsakovrstnih slamnikov

Ma drobno in debelo!

Ma drobno in debelo!

Za dame, gospode, deklice in dečke od najcenejše do najfinejše vrste, priporoča galanterijska in modna trgovina.

Antona Adamiča v Kranju

Glavni trg.

Finí damski slamniki se lišpajo po najnovejši obliki. Popravila se točno izvršujejo.

Svila, svileni trakovi, lišp, cvetlice ter igle za slamnike vedno v zalogi.

Cene brez konkurence!

52-7

Radi pozne serije prodaja najnovejšo damsko, gosposko, deklško, deško in otroško konfekcijo tudi pod kupno ceno

Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

242 18-11

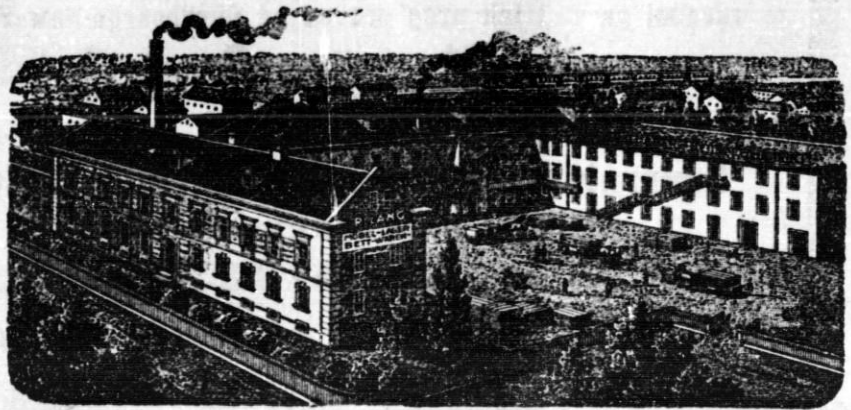
<p>Bluze vrhna in spodnja</p> <p>Krila</p> <p>Predpasnike</p> <p>Moderce</p> <p>Šerpe</p> <p>Paseve</p> <p>Ovratnike</p> <p>Mašence</p> <p>Jabotj</p> <p>Srajce</p> <p>Perle</p> <p>Otročje obleke</p> <p>Krstne oprave</p>	<p>Potreščine</p> <p>za</p> <p>šivilje</p> <p>Svila</p> <p>Baržun</p> <p>Tresse</p> <p>Čipke</p> <p>Vložke</p> <p>Apilicaci-</p> <p>jone</p> <p>Gumbe</p> <p>Vezenine</p>	<p>Glace in svilnate rokavice</p> <p>Moderne srajce</p> <p>Ovratnike</p> <p>Kravate</p> <p>Nogavice</p> <p>Žepne robce</p> <p>Gumbe</p> <p>Denarnice</p> <p>Prsnike</p> <p>Naramnice</p> <p>Glavnike</p> <p>Garniture</p> <p>Milo</p> <p>Parfum</p>
<p>➔ Nova modna trgovina :: Salon za damske klobuke ➔</p> <p>filijalka iz Ljubljane 195 52-25</p> <h2 style="text-align: center;">A. VIVOD-MOZETIČ V KRANJU</h2> <p style="text-align: center;">na glavnem trgu v hiši g. Pavšarja</p> <p>Prilporeča za pomlad in poletje elegantne klobuke za dame in otroke pariške in dunajske modele. Žalno klobuke. * Klobuke sprejemam v popravilo.</p> <p style="text-align: center;">==== Zunanja naročila točno. ====</p>		
<p>ženska</p> <p>ročna dela</p> <p>Predtiska-</p> <p>rija</p> <p>Vseh vrst</p> <p>pavola</p> <p>Svila</p> <p>Cvetlice</p> <p>Ročne</p> <p>torbice</p> <p>Moderne</p> <p>kapce</p> <p>Pajčolane</p>		

Martinova oesta 20 R. Lang Martinova oesta 20
 Postajališče električne cestne železnice pri šentpeterški cerkvi
LJUBLJANA :: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledna, silka v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špoojaliteta: Gostilniški stoll. Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki oonj.

Modroci iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žimo, prve vrste vodno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 glid. naprav. Divan z okranki. Oprave za jedilno sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Špoojaliteta v nevestnih balah. Veliki prostori, prililčno in v i. nadstropju. Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 62 glid.

Za sobo; postelja, nočna omarica, omivalna miza, oblačnik, miza, stensko ogledalo.

Zobotehnični atelje

oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

ZOBOVA, tudi ne da bi se odstranilo korenino, z ali brez nobne plošče, iz KAVČUKA, kakor tudi ZLATA, dalje VRAVNALNICE in OBTURATORJI se izvršujejo po NAJNOVEJŠIH METODAH.

PLOMBE V ZLATU, PORCELANU, AMALGAMU in CEMENTU kakor tudi vse ZOBOZDRAVNIŠKE OPERACIJE izvršuje tu SPECIALIST.

111-47

Odpri vsake nedelje od 8. do 6. ure.

POSOJILNICA V RADOVLJICI

registrovana zadruga z omejenim poročtvom

<p>Rezeryna zaklada iznaša:</p> <h2 style="font-size: 2em;">K 72.035</h2>	<h2 style="font-size: 2em;">s podružnico na Jesenicah</h2> <p>sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po</p> <h1 style="font-size: 3em;">4 1/2 0/0</h1>	<p>Denarni promet v letu 1906.:</p> <h2 style="font-size: 2em;">K 3,500.000</h2>
---	---	--

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/2% ali z 1% amortizacije, na menice pa po 6%. — Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Urduje se v centrali in v podružnici

vsak dan

od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure pop. izvzemši nedelje pop.

Poštno-hranilnični račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

120-46